



## .....dan moet het echt wel liefde zijn

Rapportage eerste fase 'liefde van later' en vooruitblik op de herrijking

Amsterdam, 24 juli 2001

Henk Gossink  
Paul van Soomeren

**van dijk, van soomeren en partners**

Van Dijk, Van Soomeren en Partners BV  
KvK Amsterdam nummer 33176766  
Van Diemenstraat 374, 1013 CR Amsterdam  
Tel: 020 625 75 37 Fax: 020 627 47 59  
Website: [www.dsp-advies.nl](http://www.dsp-advies.nl)  
E-mail: [dsp@dsp-advies.nl](mailto:dsp@dsp-advies.nl)

## Inhoudsopgave

<b>1</b>	<b>Een correct antwoord, maar wat was uw vraag ook al weer?</b>	<b>3</b>
1.1	De opgave	3
1.2	De Vraagstelling	3
<b>2</b>	<b>De marsroute tot nu toe</b>	<b>5</b>
<b>3</b>	<b>De identiteit: wat is eigenlijk wijkaanpak (in de ogen van de direct belanghebbenden?)</b>	<b>6</b>
<b>4</b>	<b>Verschuiving van rollen</b>	<b>8</b>
<b>5</b>	<b>Levenscyclus: de droom is uit, de wijkaanpak is realiteit</b>	<b>9</b>
<b>6</b>	<b>Bedreigingen</b>	<b>11</b>
6.1	Wijkaanpak uit een dag	11
6.2	Wijkaanpak wordt airbag van beleid in plaats van sturingsmechanisme	11
6.3	Het is soms lastig om de juiste groepen aan tafel te krijgen	11
<b>7</b>	<b>Nieuwe zin: de agenda als herrijker</b>	<b>12</b>
7.1	Wijkaanpak als PAT-steller voor de gemeente (intern)	12
7.2	Wijkaanpak als PAT-steller voor het netwerk rond de wijk (extern)	12
<b>8</b>	<b>De proef op de som</b>	<b>13</b>
8.1	Inhoudelijke proef op de som: 'zorg voor de wijk'	13
8.2	... dan voldoet de wijkaanpak?	14
<b>9</b>	<b>Programma voor het najaar</b>	<b>15</b>

# 1 Een correct antwoord, maar wat was uw vraag ook al weer?

In aansluiting op de offerte 'Liefde van later' (27-020-2001) is er op de eerste begeleidingscommissie vergadering van 7 mei lang gesproken over de vraagstelling van ons traject in Deventer.

Allereerst is daarbij vastgesteld dat de gemeente Deventer opdrachtgever en dus gevolmachtigd begeleider is die de koers, het budget en de kwaliteit van het onderzoek beoordeelt.

De brede begeleidingscommissie zien we als denktank. Dit resulteert in de volgende 'tweedeling':

## 1.1 De opgave

Deventer geeft ons<sup>1</sup> de volgende opgave:

- draag ideeën en voorstellen aan om de Deventer Wijkaanpak nieuwe zin (betekenis *en lol*) te geven in de hoofden en harten van alle betrokken actoren in Deventer.

## 1.2 De Vraagstelling

Om een bijdrage te leveren aan deze opgave geldt de volgende vraagstelling:

- Voldoet de Wijkaanpak Deventer nog aan de oorspronkelijke uitgangspunten van sociale vernieuwing?

Het antwoord op de vraag of de DWA nog aan de oorspronkelijke uitgangspunten van sociale vernieuwing voldoet, is lastig te geven omdat die uitgangspunten (gelukkig) niet gecodificeerd zijn. Elke betrokkene is dus min of meer gerechtigd een eigen meetlat te hanteren.

Als denkdrank en/of aanleidingen voor discussie gelden de volgende 5 indicatoren<sup>2</sup>.

- 1 Wanneer de Wijkaanpak het mogelijk maakt dat wensen en eigen initiatieven van bewoners om de leefbaarheid en het samenleven te bevorderen snel worden gefaciliteerd door overheid en instanties, zonder dat ze worden overgenomen, dan voldoet de Wijkaanpak.
- 2 Wanneer de wijkaanpak fysieke, sociale en economische kansen en problemen in de wijk hoort en opdiept om vervolgens in samenhang aan te kaarten en onder te brengen bij de betrokken instanties, dan voldoet de wijkaanpak.
- 3 Wanneer de Wijkaanpak een voertuig is voor subculturen om hun eigen geluid in de wijk te laten horen en een eigen plek onder de zon te veroveren, dan voldoet de Wijkaanpak.
- 4 Wanneer er de Wijkaanpak een uitstraling heeft van pret, betrokkenheid, resultaat dan voldoet de Wijkaanpak.

Noot 1 'Ons' is hier in de eerste plaats het uitvoerend duo Gossink/ Van Soomeren, maar daarnaast zeker ook de drie externe denktankers (V/d Klinkenberg, De Kleijn en Idenburg).

Noot 2 Gebaseerd op de notitie die Gerard de Kleijn (lid van de denktank) hieraan heeft gewijd.

- 5 Wanneer de beleving van de fysieke kwaliteit ('schoon, heel en veilig') *en* sociale kwaliteit ('cohesie') positiever wordt, dan voldoet de Wijkaanpak.

## 2 De marsroute tot nu toe

Om te komen tot een beeld van de plaatsen waar herrijking van de wijkaanpak is gewenst, zijn in de afgelopen twee maanden een negental gesprekken gevoerd met de volgende partijen:

- Professionals (degenen die van wijkaanpak hun beroep hebben gemaakt): drie gesprekken met een loodsgroep, twee opbouwwerkers en twee wijkambtenaren;
- Politiek: de portefeuillehouder wijkaanpak en de wijkwethouder van wijk 6;
- Convenantpartners: politie en corporaties;
- Ambtelijke organisatie: 1 gesprek met sectorhoofden, 1 gesprek met afdelingshoofden en een beleidsmedewerker.

Naast deze gesprekken hebben wij een discussie van de wijkambtenaren over de convenantpartners en een afvalavond gevolgd. Tot slot is een ruime kilo aan papiermateriaal bestudeerd.

De gesprekken, rapporten en observaties hebben tot een vele indrukken geleid. Wij geven deze indrukken weer aan de hand van de evaluatiethema's zoals we die hebben benoemd in onze offerte:

- 1 Identiteit: wat bindt en onderscheidt wijkaanpak?
- 2 Kernproces: hoe werkt de loodsgroep?
- 3 Levenscyclus: hoe heeft de wijkaanpak zich de afgelopen jaren ontwikkeld?

Na deze drie paragrafen noemen wij in paragraaf 4 enkele bedreigingen. In paragraaf 5 gaan wij inhoudelijk in op het vervolg van onze activiteiten in Deventer: we benoemen hiertoe een centraal thema voor de herrijking. Tot slot zetten wij de komende activiteiten in een kort programma voor het najaar op een rijtje

### 3 De identiteit: wat is eigenlijk wijkaanpak (in de ogen van de direct belanghebbenden?)

De wijkaanpak in Deventer is een veelkoppig wezen. Dit bleek tijdens de interviews op de vraag op welke wijze verschillende partijen bijdragen aan de Deventer wijkaanpak en wat zij daarbij voor ogen hebben. Uit de diverse antwoorden destilleren wij drie verschillende gedaanten van de Deventer wijkaanpak:

- De wijkaanpak als voorpost;
- De wijkaanpak als opbouwwerk
- De wijkaanpak als agendavormer.

We hebben deze verschillende gedaanten in onderstaand schema uitgewerkt. We zullen per gedaante kort het functioneren van de wijkaanpak bespreken.

Schema 3.1 Drie gedaanten van Deventer wijkaanpak: voorpost, opbouwwerk en agendavormer

Kenmerken en rollen	Als voorpost	Als opbouwwerk	Als agendavormer
Sleutelwoorden	Responsief, vraaggericht, interactief op initiatief van de overheid	Zelfredzaamheid, probleemgericht, buurtniveau	Mondigheid, opiniërend, trendsettend, Problematiseren, Analyseren en Thematiseren (PAT)
Rol van wijkambtenaar & opbouwwerker	Wijkdeskundige	Wijkactiveerder, netwerker & shopper	Organisator & PAT -stellers (problematiseren, analyseren en thematiseren)
Rol van ambtelijke organisatie & convenantpartners	Klant	Co-producent	Producent
Politiek	Regisseur	Beschermvrouwe/ heer	Makelaar
Bewoners	Consument	Producent	Burger en aangever

#### *De wijkaanpak als voorpost.*

Bij interactieve beleidsvorming, op initiatief van de overheid vervullen de wijkambtenaren vaak de rol van kenners van de wijk. Op deze kennersfunctie wordt vooral gewezen door de partijen die wat verder van het kernproces van wijkaanpak zelf afstaan. Zij zien vooral als voordeel dat de wijkaanpak de wijk kent. De wijkambtenaar is dan al snel de voorpostambtenaar die de informatie/ het beleid het stadhuis uitdraagt, de wijken in: scharnier tussen gemeente (als beleidsmaker) en bewoners.

Deze functie is goed voor het krediet van de wijkambtenaar bij zijn collega's en levert een positieve bijdrage aan het beleid van de gemeente. Toch denken wij dat voorpost niet *bij uitstek* een taak van de wijkambtenaar is. Als de wijkambtenaar moet kiezen tussen de geluiden uit de wijk het stadhuis *indragen* met de bewoners als klant en de collega-ambtenaren als doelgroep *of* beleid het stadhuis *uitdragen* met de collega-ambtenaren als klant en wijk- en buurtbewoners als doelgroep, de nadruk op het eerste moet (blijven) liggen. Voor het uitdragen zien wij daarnaast eerder een nadrukkelijke rol voor de communicatie-adviseurs weggelegd.

#### *De wijkaanpak als opbouwwerk.*

Deze functie wordt het sterkst ervaren bij de wijkambtenaar, de opbouwwerkers en de politie. Het vergroten van de zelfredzaamheid van de wijk, problemen niet afpakken van de bewoners: telkens maatwerk leveren in het vinden van oplossingen en manieren om bewoners bij die oplossingen te betrekken. Hier zit een groot deel van de kracht van de wijkaanpak. Het is opvallend om te zien dat juist deze functie niet zo sterk in beeld is bij de ambtenarij. Zij menen bijvoorbeeld dat het wijkteam een cruciale rol heeft bij de wijkaanpak en komen dat tot opmerkingen als 'het wijkteam is niet representatief' (voor wat?). Wat bij deze focus op het wijkteam verloren gaat is de bestaande werkelijkheid waarbij de bulk van het werk gebeurt in taak- en buurtgroepen die op buurt- en straatniveau opereren. Ook het prioriteren (het enige onderdeel van de wijkaanpak waarbij representativiteit echt van belang zou kunnen zijn) gebeurt niet in het wijkteam, maar juist op grotere bijeenkomsten die vaak een hoog entertainmentniveau hebben. Het wijkteam is de sparringpartner vanuit de bewoners voor het vormgeven van het wijkaanpakproces in de gehele wijk: sluit de gekozen aanpak/methodiek aan bij datgene wat in de buurt leeft? Waar zou de thermometer (door panelen) wat dieper in de wijk gestoken moeten worden. Voor dergelijke vragen is het wijkteam van belang.

#### *De wijkaanpak als agendavormer.*

De diverse partijen die gezamenlijk actief zijn in de wijken, zien vanuit hun perspectief een groot aantal ontwikkelingen die van belang zijn voor de bestuurlijke agenda van de gemeente Deventer. Ontwikkelingen in het type maatregelen dat wordt aangereikt is hier een voorbeeld van. Zo nu en dan vormt de wijkaanpak een inspiratiebron voor *de manier* waarop problemen worden opgepakt (herstructurering), of voor het type problemen dat extra aandacht verdient (overlast). Toch wordt het merendeel van de voorgesteld maatregelen na prioritering weggegooid en wordt er vanuit de wijkaanpak amper onderwerpen op de bestuurlijke agenda geplaatst. Voor de stappen die daarvoor nodig zijn (**P**roblematiseren, **A**nalyseren, **T**hematiseren: PAT) ontbreekt veelal de tijd. Dat is jammer, want hiermee blijft een rijke bron van inspiratie onbenut.

## 4 Verschuiving van rollen

De wijkambtenaar en de opbouwwerker vormen gezamenlijk de loodsgroep. Tijdens onze gesprekken hebben we onze aandacht specifiek gericht op de werkwijze van dit 'gouden duo'. Hierbij is ons opgevallen dat de wijkambtenaar deels op de stoel van de opbouwwerker is gaan zitten. Veel van het werk van de wijkambtenaar heeft betrekking op de wijkteams en het uitvoeren van het wijkplan. Met name het formuleren van duidelijke kaders voor de taakgroepen en het wegnemen van barrières blijkt veel tijd te kosten.

De wijkambtenaar neemt vooral alle contacten met, het geshop langs, en het zoeken van oplossingen binnen alle instellingen voor zijn rekening en de diverse werkzaamheden rond het betrekken van bewoners die daaruit voorkomen. Het opbouwwerk binnen de organisatie en bij convenantpartners (zie de wijkaanpak als agendavormer) komt zo niet of nauwelijks van de grond. Tijdens de interviews werd deze verschuiving meermalen teruggevoerd op een bezuiniging op het opbouwwerk die vrijwel gelijktijdig met het invoeren van de wijkaanpak is doorgevoerd<sup>3</sup>. Hierdoor is er voor opbouwwerk veel minder tijd beschikbaar gekomen. Wanneer dit gat oningevuld zou blijven, zou het primaire proces van de wijkaanpak (panellen, prioriteren en vooral uitvoeren) vastlopen. Het lijkt ons dan ook niet meer dan logisch en gerechtvaardigd dat de wijkambtenaren in dit gat zijn gedoken. Een verankering van de wijkaanpak binnen de organisatie wordt daarmee wel lastiger te organiseren.

Noot 3 Deze observatie – die tijdens de interviews onbekritiseerd bleef – leidde in de denktank tot een historisch dispuut. De feitelijke juistheid van de beleving dat in de afgelopen tien jaar op de wijkaanpak is bezuinigd zal door raster en de gemeente eensgezind worden onderzocht. De resultaten van dit onderzoek zullen in de eerstvolgende denktank worden gepresenteerd.



## 5 Levenscyclus: de droom is uit, de wijkaanpak is realiteit

In 1992 ontstond de Deventer wijkaanpak. Op dat moment waren bezems het symbool van de sociale vernieuwing in Deventer. Om het vertrouwen van de bewoners van Deventer terug te winnen, zou in drie maanden tijd 'het vuil' (onbeantwoorde brieven en dergelijke) binnen de gemeentelijke organisatie worden opgeruimd. Na die termijn moest bestuur en organisatie gezamenlijk erkennen dat zij er niet in waren geslaagd aan hun belofte te voldoen. De conclusie drong zich op dat het zonder de bewoners van Deventer niet kon. Een geslaagd experiment met buurtbeheer in vier buurten werd met beide handen aangepakt en van toepassing verklaard op de gehele stad, die voor deze gelegenheid in vijf wijken werd opgedeeld. Voor de wijkaanpak werden bondgenoten gezocht en gevonden. In eerste instantie in Raster – de organisatie die het betrekken van de bewoners voor haar rekening nam. In tweede instantie bij het stadsbeheer – dat begon met het opstellen van DMS-wijkplannen. Vervolgens bij de politie, corporaties en de stichting ouderenwerk. Gezamenlijk vormen zij de convenantpartners van het eerste uur.

Iedere wijk kreeg een wijkambtenaar, een wijkbudget, een opbouwwerker en een jaarlijks ritueel van opstellen van het wijkplan (panellen, prioriteren en uitvoeren -oorspronkelijk opgezet in vijf stappen, later vereenvoudigd tot 3 stappen).

In de periode die volgde heeft de Deventer wijkaanpak veelvuldig in de belangstelling gestaan. Het bleek een voorbeeld voor veel gemeenten van een manier om bewoners te betrekken bij de omgeving. Tegelijkertijd is van het stramien dat in de eerste jaren is neergelegd nauwelijks afgeweken. Een vroege wijziging was de plaats die de wijkaanpakkers in de afdeling wijkaanpak kregen. Zij werden ondergebracht bij de Maatschappelijke Dienst, sector welzijn & educatie, later bij de sector Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk. De wijkaanpak kreeg daarmee een organisatorische plek.

Een volgende wijziging is dat na de gemeentelijke herindeling er een zesde wijk in de wijkaanpak bij kwam: Diepenveen. De rol van wijkwethouder werd hier ingevuld door de burgemeester. Een andere wijziging is de uitbreiding van het aantal convenantpartners van 6 naar 23 partners. Dit lijkt dit een succes te zijn, waar de meest betrokken partijen niet echt raad mee weten. De vroegere functie van het overleg tussen de convenantpartners is ermee verdwenen. Wat met zes partijen nog wel wilde lukken, krijgen 23 partijen niet voor elkaar. De wijkambtenaren voelen zich verplicht om inhoud te geven aan de relatie met de diverse convenantpartners, maar zien zich voor een schier onmogelijke opgave gesteld.

Daarnaast is aan de wijkaanpak een viertal thema's toevertrouwd om gebiedsgericht op te pakken. Het betreft werk, samenleven (multicultureel), zelfredzaamheid en jeugd. Deze onderwerpen bevorderen een verbreding van de wijkaanpak naar een fysieke *en* sociale leefomgeving. Dit is overigens de versterking van een tendens die al eerder zichtbaar werd, zie 'De kracht van het Evenwicht'.

Naast deze verbreding hebben twee organisaties het wijkgerichte werken sterk in hun organisatorische principes verweven. Dit zijn de politie die werkt in wijkteams en op veel plaatsen actief meedraait in de Deventer wijkaanpak.

En de afdeling Dorps- en Stadsbeheer die de organisatie geheel wijkgericht hebben ingesteld. Dit heeft als belangrijk voordeel dat de wijken een duidelijk *afspreekpunt* hebben gekregen, in plaats van een aanspreekpunt. Met de betreffende beheerder kan per direct zaken worden gedaan. Iets dat voorheen terugkoppeling en een boel energie vergde is nu dan ook veel sneller geregeld.

## 6 Bedreigingen

Na onze intensieve vernieuwde kennismaking met de Deventer Wijkaanpak komen uit de evaluatiethema's *drie* bedreigingen naar voren:

### 6.1 Wijkaanpak uit een dag

Over wijkaanpak wordt ook wel gesproken in termen van sleetsheid. Het doet ons denken aan het lot van Benny Wult in 'Het Leven uit een Dag'. In deze roman van A.F.Th. Van der Heijden heeft iedereen slechts één dag te leven. Dat maakt alles uit het leven eenmalig. De liefde tussen Benny Wult en Gini Trades is echter zo groot dat zij samen besluiten een misdaad te plegen. Deze misdaad zou hen samen in de hel brengen. De hel is de wereld zoals wij die kennen: een wereld van de herhaling, verveling en decadentie. Wat eerst alle aandacht wist te grijpen en een bijzondere dimensie toe te voegen aan het leven, verliest haar kracht.

Wijkaanpak is een cyclisch proces waarbij voortdurend drie stappen worden herhaald. Dat is inmiddels in vijf wijken negen keer gebeurd. ...en na 45 keer is het nieuwe er wel af.

De wijkaanpak kan haar kracht niet ontleen aan het nieuwe en het eenmalige. Daarmee wordt de opgave om voortdurend op nieuwe manieren bewoners te betrekken, de aandacht van bestuur en organisaties te vangen alleen maar groter.

In het Leven uit een Dag schuilt de verveling, de uithollende kracht van de herhaling echter niet in het herhalen zelf, maar de manier waarop de mensen naar de gebeurtenissen kijken. Bijvoorbaat verveeld door het simpele feit dat het niet nieuw meer is. *Die* vorm van sleetsheid is veel gevaarlijker. Het maakt besturen modieus en oppervlakkig.

Daarmee is niet zozeer sleetsheid, maar verveeldheid in onze ogen een bedreiging voor de wijkaanpak.

### 6.2 Wijkaanpak wordt airbag van beleid in plaats van sturingsmechanisme

In een aantal gevallen zijn wij tegengekomen dat bezuinigingen, bijvoorbeeld op speelplekken, werden verdedigd met het argument dat de Deventernaren wel een beroep zouden doen op het wijkbudget als zij het daadwerkelijk zo van belang vinden. Daarmee is de wijkaanpak een reden geworden om juist *niet* naar de wijkaanpak te luisteren. Niet bijsturen maar aansturen op een botsing met de belangen van bewoners vertrouwend op het zachte kussen (de airbag) van de wijkaanpak.

### 6.3 Het is soms lastig om de juiste groepen aan tafel te krijgen

Doelgroepbereik is soms een probleem bij de wijkaanpak. Niet zozeer vanuit de gedachte dat de wijkaanpak representatief zou moeten zijn, maar meer vanuit het idee dat het oplossend vermogen van de wijk vergroot moet worden door de wijkaanpak. De mensen die een probleem op de wijkagenda weten te krijgen, hoeven niet gelijk te zijn aan de leden van de taakgroep die kan bijdragen aan een oplossing. Een voorbeeld hiervan is het thema veiligheid waar veelal alleen oudere inwoners op af komen.

## 7 Nieuwe zin: de agenda als herrijker

De opgave waar wij (gemeente Deventer en adviseurs) voor staan, is de wijkaanpak te herrijken. Dat wil zeggen ideeën en voorstellen aan te dragen om de wijkaanpak nieuwe zin (= betekenis *en* lol) te geven in de hoofden en harten van alle betrokken actoren in Deventer. Op dit punt aangekomen, is de vraag welk pad de meeste kans biedt op het vinden van nieuwe zin. In overleg met de denktank wijkaanpak en de opdrachtgever denken wij dat een verdere verkenning, uitwerking en invulling van de wijkaanpak als agenda-vormer het meest kansrijk is. Dit thema heeft een interne (beleidsmatige) dimensie en een externe (bestuurlijke) dimensie. Wij stellen voor om deze twee dimensies uit te werken en te verkennen om vervolgens zowel inhoudelijk als procesmatig de proef op de som te nemen.

### 7.1 Wijkaanpak als PAT-steller voor de gemeente (intern)

Binnen de gemeentelijke organisatie heeft de afdeling wijkaanpak ook de rol toebedeeld gekregen om wijkgericht werken te bevorderen. Wijkgericht werken kent verschillende dimensies. Wij noemen er hier twee:

- Responsiviteit: de gevoeligheid van bestuur en organisatie voor signalen uit de samenleving;
- Gebiedsgerichte vormen van integraliteit: samenhang tussen problemen en oplossingsrichtingen zoals die zich voordoet op straat en buurtniveau.

De wijkaanpak staat echter niet alleen voor de opgave op de twee genoemde dimensies. Wat betreft gebiedsgericht werken, liggen er sterke relaties met inrichting en beheer openbare ruimte en herstructureringen. Wat betreft responsiviteit ligt een relatie met communicatie voor de hand.

De vraag is hoe deze dubbelingen kunnen worden omgezet in bondgenootschappen. Een vruchtbare wisselwerking tussen de verschillende organisatieonderdelen zou gelijktijdig een deel van de vrijblijvendheid die nu wordt ervaren kunnen wegnemen.

### 7.2 Wijkaanpak als PAT-steller voor het netwerk rond de wijk (extern)

Wijkaanpak is een hele goede reden om op bestuurlijk niveau opnieuw na te denken over het werk dat diverse organisaties voor de stad verzetten. De zin van al dit werk wordt getoetst aan 'de liefde voor de stad'. Door de omvang van het aantal convenantpartners dreigt deze functie verloren te gaan. We stellen voor om met de strategische partners in de Deventer wijkaanpak deze functie nieuw leven in te blazen. De vraag is daarbij tweeledig:

- Hoe stellen wij thema's uit de wijk aan de orde: hoe benutten wij de signalen uit de wijkaanpak beter voor ons dagelijks werk;
- Wat zouden wij op dit moment aan de orde stellen: welke signalen springen op dit moment in het oog.

## 8 De proef op de som

Deze rapportage veronderstelt en verbeeldt de wijkaanpak vanuit de ogen van twee liefhebbende buitenstaanders. Vanuit veronderstelde inhoudelijke kwaliteiten van de wijkaanpak zien wij kansen voor de wijkaanpak als PAT-steller. Vanuit veronderstelde procesmatige kwaliteiten vermoeden wij dat wijkaanpak voldoet aan de vijf indicatoren uit paragraaf 1.2 die oorspronkelijke uitgangspunten van sociale vernieuwing weergeven. De fundamentele vraag is of deze inhoudelijke en procesmatige veronderstellingen juist zijn. En na 10 jaar is er geen reden meer om niet de proef op de som te nemen.

### 8.1 Inhoudelijke proef op de som: 'zorg voor de wijk'

Als we intern hebben warmgedraaid en extern het PAT-stellen hebben verkend, wordt het tijd voor een plons in de inhoud. Als inhoudelijk bad stellen wij *de zorg* voor. Een uitwerking aan de hand van dit thema zien wij als volgt voor ons:

Schema 8.2 Zorg voor de wijk

Zorg voor de wijk		
<i>Ronde 1</i> Hoe vraagt de wijkaanpak	Hoe vraagt de zorg?	<i>Les 1:</i> Wat kunnen zorg en wijkaanpak van elkaar leren in de methode van bevragen?
<i>Ronde 2:</i> Hoe pakt de wijkaanpak de vraag op? <ul style="list-style-type: none"> <li>• Wat zijn sterke kanten</li> <li>• Wat zijn valkuilen</li> </ul>	Hoe pakt de zorg de vraag op? <ul style="list-style-type: none"> <li>• Wat zijn sterke kanten?</li> <li>• Wat zijn valkuilen?</li> </ul>	<i>Les 2:</i> Wat kunnen zorg en wijkaanpak van elkaar leren in de wijze waarop zij de vraag aanpakken. <ul style="list-style-type: none"> <li>• Wat zijn blinde vlekken?</li> <li>• Waar vult de overheersende focus elkaar aan?</li> </ul>
<i>Ronde 3:</i> Welke samenhang dringt zich op? <ul style="list-style-type: none"> <li>• In problematiek: welke trend-analyse kan <i>gemeenschappelijk</i> voor de wijken worden gemaakt?</li> <li>• In aanpak: vernieuwingen in de zorg/ nieuwe acties in de wijk</li> </ul>		

## 8.2 ... dan voldoet de wijkaanpak?

In de cyclus meten, weten en vergeten, is de wijkaanpak tot op heden vooral getoetst aan waardering voor de leefomgeving. Een bredere feitelijke toetsing van de wijkaanpak doet echter meer recht aan de uitgangspunten waarmee wijkaanpak is ontwikkeld en zich nog steeds manifesteert.

Hiertoe dienen in eerste instantie de doelstellingen en uitgangspunten van de wijkaanpak (verwoord in paragraaf 1.2) vertaald te worden naar meetbare/waarneembare resultaten. Wellicht blijken deze resultaten nog nooit gemeten te zijn en is er behoefte aan nieuwe meetinstrumenten (gedacht kan worden aan een benchmark 'lol in meedoen' of een bewonersinitiatiefmeter). Vooralsnog is onze inzet erop gericht om die metingen boven tafel te krijgen die nu al iets zeggen over de mate waarin de wijkaanpak voldoet.

## 9 Programma voor het najaar

Schema 9.1 Programma

Datum/periode	Activiteit
30 augustus	Presentatie resultaten aan wijkambtenaren
6 september	Denktank wijkaanpak: <ul style="list-style-type: none"><li>• verkenning Zorg voor de wijk;</li><li>• vertaling van uitgangspunten naar resultaten</li></ul>
Eind oktober/begin november	Opmaat voor vernieuwing (3 bijeenkomsten in Deventer): <ul style="list-style-type: none"><li>• wijkaanpak als PAT-steller voor de gemeente;</li><li>• wijkaanpak als PAT-steller voor het netwerk voor de wijk;</li><li>• zorg voor de wijk</li></ul>
Oktober/november	Verzameling beschikbare meetbare resultaten Deventer wijkaanpak
29 november	Denktank wijkaanpak: <ul style="list-style-type: none"><li>• scan meetbare resultaten Deventer wijkaanpak</li><li>• resultaten opmaat voor vernieuwing</li></ul>
December	Resultaten opmaten voor vernieuwing
Januari	Oogst en rapportage